

Referat fra informasjonsmøte på Frøya den 15. juni 2005

Fangst og levering av kongssnegler

Su San Norway AS

Innledning:

Styreleder i Frøya Nye Næringsforening Oddrun Englund ønsket velkommen på vegne av Su San Norway AS og orienterte forsamlingen om den positive næringsutviklingen som har skjedd lokalt som følge av lokalt eierskap i Frøya Næringspark AS og den pådriverrolle som eierne har utvist. Det har vært meget gledelig å kunne følge utviklinga på nært hold og ikke minst spenningen rundt dagens tema; - kongssneglene, - ei ny næring for kysten.

Presentasjon av Su San Norway AS:

Historien om utviklingen lokalt siden nedleggelsen av fabrikken til Marine Harvest Norway AS til dagens status i Frøya Næringspark AS.

Daglig leder i Su San Norway AS/Frøya Næringspark AS og Frøya Fryseri AS Nils Gunnar Larsen gav en orientering om de siste 16 måneders utvikling i parken. Vi henviser til møtet og den gjennomgang som ble forelagt der.

Utspringet til dannelsen av Su San Norway AS kom også som en følge av praktisk gjennomføringen av pilotprosjektet på fangst av kongssnegler i samarbeid med Midt-Norge Fiskarlag, Interpublic AS v/Mr. Lee og Beyer-Arnesen, Frøya-fiskerne Andre Vikan og Ole M. Bakken og Frøya Næringspark AS v/Frøya Fryseri AS. Orienteringen her ble gitt av John Morten Beyer-Arnesen: Salgs- og markedsarbeidet er på plass, men hovedmålet med å utvikle en konkurransedyktig næring er en komplisert prosess som er avhengig av samarbeid/samspill av og med mange aktører, - likeledes kompetansebygging og kartlegging av ressursene. Fokus nå er å få i gang fisket og videre kunne få til gode finansieringsordninger/vilkår for alle aktører involvert. **Vi har nylig fått noe avklaring på finansiering, - denne følger spesifisert i eget vedlegg!**

Det har vært et mål å senke terskelen for å kunne delta ved å sørge for en god ordning slik at alle/bredden av fiskeriflåten kan delta.

Su San Norway AS har etter beste evne søkt å koordinere alle prosesser samtidig for alle involverte aktører nettopp for å kunne ivareta og bidra til nye næringer og med tanke på langsiktig og god nok forvaltning på nye ressurser. Her vises det til landbasert produksjon, hermetisering etc. og eventuelle muligheter med skallet utnyttet til for eksempel jordforbedring.

Fra spørsmålsrunden basert på erfaringene fra prøvafiske:

Agn: Sei, krabbe, pigghå. Best med sei relatert til smak. Forslag forsøk med kyllinglever? Farge på teinene: Ingen tegn til reaksjon på om det er hvit eller svart farge.

Trivsel: Gode strømforhold, stein- og sandgrunn.

Antall teiner: Avhengig av tilrettelegging på båt, avhengig av størrelsen på feltene.

Hyppighet på draging: Erfaring best på hver dag, men annenhver dag ved kombinasjon med annen fangst. Erfaringsvis mer igjen på draging hver dag.

Mattilsynet for Hitra og Frøya:

Kristin M. Lysø fremførte orienteringen om arbeidet med tilsyn. Deres kontor har hatt tett dialog og samarbeid med næringa nettopp p.g.a. at dette er en ny næring som de fleste har lite kjennskap til.

Hensikten med deres arbeid er å sikre sporbarheten. Her benyttes erfaring fra andre land og regelverket innenfor EØS-avtalen.

Arbeidet lokalt har benyttet samme regelverk som for skjell når det gjelder kongssnegler, men det er viktig å skille snegler fra skjell når det gjelder forskrift.

Fisker og mottak er ansvarlig for å dokumentere at forskriftene er oppfylt og at sneglene er helsemessig trygge.

Det er også viktig med tett dialog med næringa i startfasen da dette som kjent er perioden for prøving og feiling og dagens regelverk er ikke tilpasset fangst av kongssnegler. **Det er derfor viktig at myndighetene kommer på banen nå for å evne og ivareta/bistå/utvikle gode regelverk med rutiner for nye næringer, - utvikle et eget for kongssnegler?**

Norges Råfisklag, region sør, Trondheimskontoret v/Einar Sande:

Oppgjørsordningen:

Landingsforskriften og lovverket rundt denne er kjent for fiskerne. Fangst av kongssnegler omsettes på ordinært vis via Norges Råfisklag på vanlig sluttseddel og omfattes av samme betingelser som gjelder for øvrig fiske. Sluttseddel er spesielt viktig ved førstehåndsomsetning og ikke minst viktig som dokumentasjon ved fangst av kongssnegler. Det anbefales sterkt at rubrikken for fangstfelt på seddelen benyttes. Dette er svært viktig ved igangsetting av ny næring og kartlegging. Ved mottaksstasjoner utenfor Frøya må landingssedler føres og godkjente pakkestasjoner bør brukes. Det må opplyses at det ikke finnes øremerkede midler på transportstøtte på føring av snegler i dag. Sande anbefalte opprettelse av godkjente pakkestasjoner innenfor gjeldende kystlinje (Nord-Møre til Helgeland) slik at en helhetlig oversikt på disse kan medføre en samlet søknad om føringstilskudd. **Ad føringstilskudd og fraktordning: Vi har nå fått bekreftet at den enkelte fisker kan søke Norges Råfisklag om føringstilskudd på samme vilkår som de som gjelder for krabbe, - jfr. vedlegg siste side finansieringsordning.**

Norges Råfisklag vil være bidragsyter gjennom å utøve romslighet grunnet oppbyggingsfasen som utviklingen av en ny næring krever og for å få i gang fisket.

Pris: Minsteprisfastsetting er ikke vurdert i startfasen da fri prissetting settes ut ifra markedspris. Pris til fisker synes noe lav, men så langt henvises det til dem fremlagte dokumentasjon på utbyttesituasjonen som ble fremlagt, - markedet bestemmer i dag. (Oversikt utbytte vedlegges, se beregninger innlegg fra Su San Norway AS).

Fra spørsmålsrunde rundt transport, lagring etc.:

Kombinasjoner krabbe- og sneglestasjoner vanskelig på grunn av mengde.

Erfaring på ulike systemer for håndtering mellomlagring og mottak:

- grunnet oppbyggingsfasen
- variasjon i logistikken

Tester på lagring i kar: Ikke for mye snegler i karet.

Frakt på is har godt fint fra Vardø til Belgia.

Innovasjon Norges rolle ved utvikling av nye arter: Magne O. Volden fra Innovasjon Norge Sør-Trøndelag, ansvarsområde marine arter:

Volden tok utfordringen til møtet og sa at reorganisering er en viktig del av å designe dette prosjektet med kongssneglene.

Men, innledningsvis fikk vi en orientering om Innovasjon Norges oppbygging og funksjon: Det siste: En samarbeidsavtale mellom SIVA, Norges Forskningsråd og Innovasjon er inngått og rollen er: Være redskap/operatør for å sette regjeringens næringspolitikk ut i livet.

Målsetting: Verdiskaping etter oljen: Skape noe selv, skape lønnsomhet, reiseliv og norsk sjømat skal være internasjonalt retta, stimulere til å være i front.

Vi kan bidra på 4 områder: koble nettverk, profilering mot utlandet, bidra til økt egenkompetanse, finansiere ulike prosjekter.

Det er dog meget viktig å skille mellom den kommersielle biten og ressurskartlegging.

Møtet i dag omfatter fiskere fra 4 fylker og derav er vi avhengig av de 4 fylkene og de 4 områdekontorene i samme fylker for Innovasjon Norge. Her kan det også forekomme ulike prioriteringer.

Spørsmål:

I tillegg har Su San Norway AS fått en LUR-bevilgning og hvordan kan dette virke i kombinasjon med de kommunale næringsfondene?

Tilsvar: Meget begrensede midler/små rammer og føringene for midlene er satt fylkesvis og kommunalt samtidig som det skal være et breddetilbud for mangfold i bevilgningene for den enkelte kommune.

Fiskeridirektør Alf Albrigtsen påpekte nødvendigheten av å bidra ved utviklingsprosjekter og forventninger til det offentlige til å vurdere prosjekter over fylkesgrensene og koordinering i samme henseende. LUR bidrar, FOU bidrar ved ressurskartlegging i samarbeid med fiskerne, Havforskningsinstituttet og Su San Norway AS og det viktigste nå er å komme i gang med fangsten! I tillegg må den enkelte fisker bidra med nødvendig drivkraft!

Havforskningsinstituttet v/Knut Sundanå: Ressurskartlegging:

Sundanå innledet sitt innlegg med å henvise til den presentasjon og historikk fremlagt:

Aldri før har han opplevd at markedet er klart først!

Hvordan kan HI bidra i denne sammenheng?

De kan bidra til å dokumentere fra prøvofiske om dette er lønnsomt.

Gjennom den erfaring som finnes nå etter dette pilotprosjektet er det viktig å komme inn med kunnskap om område og tid som igjen gir erfaringer til støtte for ei ny næring.

HI tror at dette er både en lokal og nasjonal ressurs. Derav er vi nødt til å være mobile og samle inn data fra et godt spredd område og ved oppstarten får vi erfaring på en akkumulert bestand, - derfor er det svært viktig med data fra start.

Data skal gå direkte fra fisker som igjen går til bearbeiding og ny kunnskap. Data som ønskes er **mengde, følge spesielle lokaliteter og type innsats i form av teiner/lenker, båt og mannskap**. Det er ønskelig med mellom 10-20 fiskere geografisk spredd, samt et tillegg på 3-4 stykker spesielt på målestørrelser. Det vil bli spesielle skjema med gitt opplæring av utfyllingen i regi av HI. Det finnes opplegg med godtgjørelse til fisker på dette, både fra HI og LUR. Innledningsvis kan det bidras med noe ekstra midler grunnet ny art.

Når data er innsamlet og bearbeidet håper HI at vi igjen kan samles i et sådant fora som dagen i dag.

Fiskeridirektør Alf Albrigtsen – LUR-programmets rolle:
Lite Utnyttende Ressurser(LUR) har 3 utfordringsområder:

1. Forsknings- og utviklingstiltak
2. Forvaltning(fartøy, regulering, kvoter, kontroll)
3. Næringstiltak og bedriftsutvikling

De prioriterte områdene nå er kongsnegler, sjøpølse og bi-arter.

Det må være aksept opp i systemene for å se at ting henger sammen også i forbindelse med oppstart av fangst på kongsnegler. Det går ikke å skille sammenhengene fra hverandre og slett ikke i oppstartfasen.

Samlinga i dag som har en deltakelse på 80% fiskere viser at kystens folk ser mulighetene og er omstillingsvillig.

Albrigtsen henviste til historikken med stavsilda på 80-tallet hvor frøyværingen sammen med fiskerne fra Smøla alltid har vært i front.

Fra Fiskeridirektoratets side vil det bli utøvd stor romslighet i oppstarten da vi må lære av tidligere feil og nå ta utgangspunkt i større områder/regioner. Derfor er det meget viktig nå å ha et åpent sinn både i.h.h.t pris og tekniske reguleringer. Direktoratet er opptatt av å bidra til en bærekraftig utvikling og sikre fiskernes inntjening.

Helhetlig forståelse av sammenhengen mellom nyskaping, forskning, forvaltning og bedriftsutvikling ved utvikling av ny næring er essensielt og finansiering bør skje som et samarbeid mellom de ulike regionene.

Oppsummering v/Oddrun Englund:

Dagen har vist at samling av alle aktørene på samme tid gir et meget godt bilde på arbeidet som er gjort og diskusjonene/innleggene i dag har vist at jobb nr. 1 nå er:

Finansiering av teiner og rekruttering av fiskere!

Markedet er som kjent på plass!

Vi takker alle for oppmøte og engasjement og sender med litt av kystens kulturelle bit med som en avslutning:

Frøya Design v/Astri Reppe, sitat: Et karrig landskap, men et overdådig hav som havguden Ægir raust deler ut sine goder fra. Før var det skrei og sild, nå er det laks og kongsnegler.

I slike omgivelser er det lett å skape – selv om det krever mot!

Dette motet kan vi kanskje hente fra drømmen, - for husk:

En drøm, den koster ingen penger, så bær den med hvor enn du går.

Hvis du ikke drømmer lenger, du heller ingen glede får.

Med hilsen for Su San Norway AS

Grete SørDAL, referent

(Obs! Husk reiseregninger til oss!)

Finansieringsordning for teiner til fiske av kongesnegler

Su San Norway har arbeidet for å skaffe en gunstig finansieringsordning for teiner til kongesnegler. Det har vært sendt søknader til Innovasjon Norge - Møre og Romsdal, -Sør-Trøndelag, - Nord-Trøndelag, - Nordland, Norges Råfisklag og til LUR-Programmet.

Situasjonen nå er:

1. Su San Norway har mottatt tilsagn fra Innovasjon Norge i Sør-Trøndelag for støtte kjøp av teiner til fiskere som hører hjemme i fylket. Su San Norway skal administrere en ordning der fiskere som kan forventes å aktivt benytter teinene prioriteres. Det kan gies inntil 25 % tilskudd.
2. Vi har fått svar fra Innovasjon Norge i Nord-Trøndelag og Nordland. De svarte negativt på vår søknad, men uttaler samtidig at de vil kunne gi et tilskudd inntil 25 % til noen av de første fiskerne som søker på individuell basis. Det er ikke oppgitt hvor mange som kan få et slikt tilskudd. De som melder seg først vil ha størst sjanse til å få et slikt tilskudd.
3. Fra Innovasjon Norge i Møre og Romsdal har vi fått beskjed om at de ikke ser noe behov for et slikt tilskudd ettersom flere fiskere allerede har laget seg teiner og at å gi et slikt tilskudd i så fall ville forrykke konkurransen.
4. Fra LUR programmet er det kommet tilsagn om en mindre betaling for deltakelse i ressurskartlegging(i samarbeid HI og den enkelte fisker). Øvrig ramme har foreløpig ingen fastsatte føringer for anvendelse.
5. Fra Norges Råfisklag er det kommet avslag på søknaden om tilskudd. De ønsker ikke å gi tilskudd til kjøp av utstyr.

I tillegg til dette har Su San Norway tilbudt seg å lånefinansiere 1/3 av investeringene til kjøp av teiner.

Ordningen

Formålet med denne ordningen er at det skal være enkelt for de første fiskerne som går i gang med fangst på kongesnegler å komme i gang uten for stor risiko samtidig som man sikrer aktiv bruk av teinene. Ordningen omfatter kun kjøp av teiner. Tauverk, blåser og eventuelt annet utstyr dekkes av den enkelte fisker. Den enkelte fisker må, for å kunne delta i ordningen, henvende seg til Su San Norway v/ Nils Gunnar Larsen på telefon 72 44 73 65 for å bli registrert på fylkesvise lister

For høsten 2005 vil ordningen se slik ut:

For fiskere hjemmehørende i Sør-Trøndelag:

33 % lånefinansiering fra Su San Norway

25 % reduksjon som følge av tilskudd fra Innovasjon Norge

30-42% egenandel på fiskerne

Tilsagn fra LUR har foreløpig ingen føringer på hvordan midlene skal benyttes

Teinene eies av Su San Norway og leies ut til den enkelte fisker. Su San Norway vil leie ut teiner til aktive fiskere. Det viktigste kriteriet er at teinene er i sjøen mest mulig av tiden.

Teinene leies ut for en periode av minimum 12 mnd. Pris for leie er kr 10 pr mnd per teine. Leien betales kvartalsvis. Etter de første 12 mnd kan teinene kjøpes ut, under forutsetning av at man planlegger å fortsette med fangst på kongesnegler. Teinene betales med fradrag av: Tilskuddet fra Innovasjon Norge og innbetalt pant for teinen og løpende innbetalt leie på teinene.

Ordningen gjelder for 300 teiner per fisker. Su San Norway vurderer fortløpende hvor mange fiskere det er mulig å inkludere i denne ordningen. Teiner utover dette må kjøpes av den enkelte fisker. Su San Norway organiserer fellesbestilling av teiner til selvkost.

For fiskere hjemmehørende i Nord-Trøndelag og Nordland

33 % lånefinansiering fra Su San Norway

Inntil 25 % tilskudd fra Innovasjon Norge basert på individuell søknader

32-67 % egenandel fra den enkelte fisker avhengig av eventuelt tilskudd fra Innovasjon Norge

Tilsagn fra LUR har foreløpig ingen føringer på hvordan midlene skal benyttes.

Teinene eies av den enkelte fisker som betaler ned på lånet til Su San Norway. Su San Norway vil prioritere å gi lån til aktive fiskere. Det viktigste kriteriet er at teinene er i sjøen mest mulig av tiden. Lånet betales tilbake med kr 10 pr mnd per teine. Lånet betales kvartalsvis. Lånet kan utløses etter 12 måneder.

Ordningen gjelder for 300 teiner per fisker. Su San Norway vurderer fortløpende hvor mange fiskere det er mulig å inkludere i denne ordningen. Teiner utover dette må kjøpes av den enkelte fisker. Su San Norway organiserer fellesbestilling av teiner til selvkost.

For fiskere hjemmehørende i Møre og Romsdal

33 % lånefinansiering fra Su San Norway

Tilsagn fra LUR har foreløpig ingen føringer på hvordan midlene skal benyttes.

55-67 % egenandel fra den enkelte fisker

Teinene eies av den enkelte fisker som betaler ned på lånet til Su San Norway. Su San Norway vil prioritere å gi lån til aktive fiskere. Det viktigste kriteriet er at teinene er i sjøen mest mulig av tiden. Lånet betales tilbake med kr 10 pr mnd per teine. Lånet betales kvartalsvis. Lånet kan utløses etter 12 måneder.

Ordningen gjelder for 300 teiner per fisker. Su San Norway vurderer fortløpende hvor mange fiskere det er mulig å inkludere i denne ordningen. Teiner utover dette må kjøpes av den enkelte fisker. Su San Norway organiserer fellesbestilling av teiner til selvkost.

Pris for teiner, bestilling og søknad

Su San Norway har mottatt tilbud om pris på teiner til 25 britiske pund per teine. I skrivende stund utgjør det ca 285 kr. I tillegg kommer fraktkostnader. Vi antar at prisen inklusive frakt blir kr 315,- eks mva. Det vil bli organisert bestillinger med ca 1400 teiner per container. Den enkelte fisker må henvende seg til Su San Norway AS for å sette seg på fylkesvise lister for å kunne delta i ordningen.

For fiskere i Nordland og Nord-Trøndelag vil Su San Norway AS bistå med et forslag til søknad til Innovasjon Norge som kan brukes av disse.

Framdrift

Ettersom finansieringsordningen nå er avklart i Sør-Trøndelag vil Su San Norway på den første leveransen av teiner prioritere fiskere som hører hjemme i dette fylket. Det kan ta fra mellom 2 og 6 uker å få teiner levert i Norge fra de bestilles. Deretter vil vi løpende prioritere leveranse av teiner til de som er fullfinansierte på ulike måter.

Føringstilskudd og fraktordning

Vi har fått bekreftet at den enkelte fisker kan søke Norges Råfisklag om føringstilskudd på samme vilkår som de som gjelder for krabbe. Su San Norway arbeider med å legge til rette for et mest mulig kostnadseffektivt system for frakt av kongesnegler. Vi håper at vi om ikke så lenge vil kunne ha et forslag til system for dette. De som er interessert i dette ber vi om å kontakt oss for nærmere informasjon.